

Времето гледа с десет очи

Николай Н. Нинов

(Откъс)

Все така хапещ, вятърът сменя посоките, за да разсъни окончателно мрачната неделя на десет километра от Старосел. В Мътеница ни очаква старият ни познайник Атанас Топчийски, с когото преди година катерихме по скалните грамади източно от селото. Сега ни обещава изненада на север, до която стигали само кози пътеки. Мътеница брои сто и петдесет човека, но е може би единственото село в България с павиран околоръстен път. Щом той се изгубва в тревите, пъргавият Атанас повежда дружината. Тревите избуяват, отстъпвайки място на пясъчливи участъци, които изтъняват в пътеки сред прошарени дъбчета.

– В Корлука сме – обявява Атанас след около час и ни подканва да го доближим.

– По-нагоре е Топчестия камък.

Площадката, на която стъпваме, предлага да приключим деня без замисляне. Не по-нагоре, нито назад. Тук.

Обзорът на двете местности очертава сякаш пространства от времето, когато животът не го е имало.

Тържество от скални комплекси замайва във всички посоки. Обилието от образувания учестява дъха. Десетки композиции от стъпаловидни и пирамидални конструкции. От каменни гъби и побити стълбовидни блокове. От скални игли и сечени камъни. От двойки и тройки менхири. От изправени, килнати и полегнали валчести канари.

Обходът на тази непроучена мегалитна гора, в която следите от свещенодействия на пръв поглед са малко, би предизвикал всеки изследовател и любител на хилядолетните загадки. Находките в Корлука и под Топчестия камък са на всяка крачка. Оставаш с усещането, че едва ли не всеки обект е ключалка, чийто ключ е наблизо, че си в асансьор към миналото, от който няма излизане.

– Това вече не е гледколение – признава Катя, докато жена ми влиза и излиза от камерите на двата протодолмена, които откриваме встрани от храсталаците.

Тези съоръжения не са така внушителни като открития наскоро трилит край Златосел, но са проектирани идентично – слънцето да ги огрява след изгрев. Не казвам „да прониква в тях“, както биха избързали някои поддръжници на култа към слънцето. Да, входни плочи липсват, но за наличието им някога подсказват отвесни жлебове в носещата дясна колона на първия (в Корлука) и челни

изсичания в лявата колона и в покривната плоча на другия (под Топчестия камък). На входа и изхода на втория протодолмен личат и останки от градежи, за чието предназначение може само да предполагаме.

– Кръстосвал съм сто пъти насам, а съм ги изтървал тия „маси“ – впечатлен е и Атанас. – Хайде, сега надолу, има още за гледане.

Останалото за гледане не е за гледане.

Останалото е за туш.

Тушът на Атанас Топчийски.

Номерът, с който ще ни шашне. И към който припряно ни води в дъбовия гъсталак.

Хоризонталната скална плоча току изниква пред нас. Подпряна в единия си край върху канара, тя тежи според Иван поне петнадесет тона. Другият ѝ край е изострен и виси на метър от земята.

Атанас го хваща с ръце, разклаща го и го пуска. Тонове гранит се кламбучкат десет секунди. Сами.

Никой не гъква.